

Aslan AVŞARBEY / Mülkiye Başmüfettişi

İ v r i z . . .

Konya'nın Halkapınar ilçesinin billur suların doğduğu cennet gibi bir köyünde, yaklaşık 3000 yıl öncesinden bir iz...

Dünyada bilinen ilk yazılı tarım anıtı ve ilk yazılı kabartma kaya anıtı...

Başkenti Ereğli olan ve ön Hititler tarafından kurulan Tuvana krallığının kudretli kralı Varpalavas emir buyurmuş... MÖ.727-742 yılları arasında... "Adım, şanıma taşta, kayaya kazınsın" demiş... "Ben kralım ama benden büyük Tanrı var" diye Fırtına Tanrısı Tarhundas'ı da resme dahil ettirmiş...

Ustalar, ressam, sanatçılar bir araya gelmiş... Kralın arzusunun yerine getirmek için günlerce çalışmışlar... 3000 yıl önce... 3 gün, 30 gün, 300 gün... Çalışmışlar... Vurmuşlar sert kayanın bağına ince ince darbeleri... O yalçın kaya şekil almaya başlamış... Silüetler belirmiş önce... Sonra detaylar... Tanrı Tarhundas... Krala göre daha büyük ölçüde, ellerinde üzüm salkımı ve buğday başaklarını tutuyor... Bu haliyle sadece Fırtına Tanrısı değil, aynı zamanda bolluk ve bereket tanrısı... Kuvvetli bir insan görünümünde... Üzerinde dizlerini açıkta bırakan, kısa kollu, vücuduna yapışık giysi... Madeni kemer, uçları sivri ayakkabılar, üç sıra boynuzla bezeli başlık, saç ve sakallar...

Kral Varpalavas ise Tanrının karşısında... Daha küçük ve dua eder durumda... Geometrik motifli ve püsküllü eteği olan uzun bir giysi ile ucu saçaklı manto giymiş... Başlığı boncuk dizileri ile süslenmiş... Arami takılarına benzeyen iri boncuklu kolyesi, küpesi, bilezikleri...

Kral Varpalavas kendisi ile Tanrı Tarhundas arasına hiyeroglifle bir de tarihe geçecek söz yazdırmış: "Ben hakim ve kahraman Tuvana Kralı Varpalavas; sarayda bir prens iken, bu asmaları diktim, Tarhundas onlara bereket ve bolluk versin."

Kral üzüm asmaları dikmiş, buğday yetiştirmiş... Halkı tarımla uğraşmış... Tanrıya da şükretmişler kendilerine üzüm ve buğday verdiği için... Buğdaydan ekmek yapmışlar, yemişler... Üzümden şarap yapmışlar, içmişler... Anlaşılan o ki adabına göre içmişler...

Gel zaman git zaman...

3000 yıla yakın zaman geçmiş... Kralın ve Tanrının 3000 yıl önce kayaya kazınan resmi dipdiri, ilk günkü gibi canlı durmuş hep kayanın üzerinde...

Ta ki, Kral Varpalavas'ın 3000 yıl önce diktiği asmaların sürgünlerinden elde edilen şarabı içmeyi bilmeyen, Varpalavas'ın torunlarından biri ortaya çıkana kadar...

Rivayetler muhtelif... Bir hikâyeye göre üniformalı biri... Vermiş 3 tane on lira... Almış 3 tane şarap şişesi... Gelmiş billur suların kaynadığı kayanın dibine... Çekmiş kafayı... Sonra çekmiş silahı...

30 metreden, 3 tane kurşun sıkılmış, cansız tasvirlerle... Tanrıyı hedef almış... Bir kulağına... Bir burnuna... Bir de gözüne... Kim bilir, ne alıp veremediği vardı Tarhundas'la?

3000 yıl önce, belki 3 kişinin, belki 300 gün uğraşarak yaptığı kabartmayı, 3000 yıl sonra, 30 liralık şarapla

kafayı bulan 3 kurşuluk birisi, 3 kurşunla yaralamış...Kendince o da iz bırakmış... Mis gibi buğulanan bir çorbaya sineğin düşmesi gibi...

İvriz...

3000 bin yıl öncesinden bir iz... Şimdi 3000 yıl sonra, 3 kurşunla yaralı bir iz...

Bilmem... Yarın Varpalavas bize "neden benim hatıramı korumadınız?" diye sorunca ona bunu nasıl izah ederiz?

Kim bilir, belki "sen de asmaları dikmeseydin" deriz...

